

Vergaderjaar 2011–2012

28 286

Dierenwelzijn

Nr. 537

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 december 2011

Zoals toegezegd tijdens de eerste termijn van de begrotingsbehandeling van het ministerie van EL&I (Handelingen II 2011/12, nr. 34, behandeling begroting Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (onderdeel Landbouw en Natuur), doe ik u hierbij het overzicht aan investeringen voor duurzame stallen toekomen.

In deze brief staan de totaalbedragen voor de drie belangrijkste regelingen weergegeven. Ook is per regeling aangegeven onder welke categorieën de type investeringen vallen.

De regelingen die het belangrijkste zijn wat betreft rijksoverheidsfinanciering van integraal duurzame stallen zijn de Investeringsregeling duurzame stal- en houderijsystemen (IDSH), de regeling *Small Business Innovation Research* (SBIR) en de MIA/VAMIL voor o.a. de Maatlat duurzame veehouderij (MDV) en biologische stallen. Daarnaast zouden ook via de regelingen Garantstelling plus of Samenwerking bij innovatie een aantal integraal duurzame stallen financieel ondersteund kunnen zijn.

Bij de SBIR wordt het innovatieve karakter van het totaalsysteem beoordeeld. Ook de MIA/VAMIL wordt niet uitgesplitst naar type investeringen, er wordt alleen beoordeeld of een stal op alle thema's van de MDV voldoende scoort. Alleen voor de IDSH is per aanvraag inzichtelijk welke type investeringen gedaan worden.

Het is echter niet mogelijk om in dit korte tijdsbestek ook de bedragen per type verbetering weer te geven binnen de IDSH. Elke aanvraag is verschillend en ook de type investeringen zijn afhankelijk van de context van het betreffende bedrijf. Dit betekent dat elke gehonoreerde subsidieaanvraag bekeken moet worden om de uitsplitsing van het subsidiebedrag naar de verschillende type investeringen te kunnen achterhalen. Dit kan alleen bij benadering gedaan worden. Ik heb daarom alleen de totaalbedragen per regeling weergegeven.

De toegekende financiële bijdragen (in miljoen euro) aan de regeling IDS en MIA/VAMIL over de jaren 2008, 2009 en 2010 zijn als volgt:

	IDSH	SBIR	MIA/VAMIL	Totaal
2008	€ 2,5		€ 56,1	€ 58,6
2009	€ 10,7	€ 2,2	€ 54,5	€ 67,4
2010	€ 28,0		€ 109,7	€ 137,7
2011	€ 15,5	€ 1,9	Nog niet bekend	

Investeringsregeling duurzame stal- en houderijsystemen

De IDSH is een tenderregeling, dat wil zeggen dat er aanvragen worden ingediend die gerangschikt worden op kwaliteit. De aanvragen worden beoordeeld door een commissie van deskundigen per sector. Er wordt getoetst op een bijdrage aan de volgende criteria:

- Dierenwelzijn
- Diergezondheid
- Milieu (ammoniak, fijn stof, energie)
- Arbeidsomstandigheden
- Landschappelijke inpassing (bijv. betrokkenheid architect of gebruik bepaalde materialen)
- Fase van marktintroductie («hoe innovatief is de stal?»)
- Economisch en technisch perspectief

Uitgangspunt van de regeling is dat er altijd een verbetering op dierenwelzijn moet zijn; dit criterium weegt dan ook het zwaarst.

Er wordt 40% of 50% subsidie gegeven over de meerkosten die een aanvrager moet maken voor duurzame investeringen. De subsidie is maximaal € 250 000 per aanvraag.

In onderstaande tabel staan de totalen aan gehonoreerde aanvragen in 2010. Ook zijn voorbeelden gegeven van type investeringen per categorie.

Jaar: 2010	Melkvee	Pluimvee	Varkens	Overig ¹
Totaal aantal gehonoreerde aanvragen	40	36	7	6
<i>Dierenwelzijn</i>				
* meer ruimte	11	27	7	6
* vloeren (koeien, pluimvee en vleeskalveren)	26	3		4
* ligcomfort (koeien)	40			
* diepstrooiselboxen (koeien)	19			
* buitenuitloop (pluimvee)		5		
* nevelkoeling (varkens)			2	
* daglicht (varkens en vleeskalveren)			6	2
* koeborstels (minimaal 1 per hok)				3
<i>Diergezondheid</i>				
* selectiehek/box/ruimte (koeien)	39			
* kalverdrinkautomaat (koeien)	27			
* activiteitenmeter (koeien)	25			
* overdekte buitenloop (pluimvee)		27		
* nevelkoeling (pluimvee)		12		
* luchtbehandeling (varkens)			2	
* hygiënesluis (kalveren en vleesvee)				3
<i>Milieu</i>				
* warmteterugwinning	33	20	1	1

Jaar: 2010	Melkvee	Pluimvee	Varkens	Overig ¹
* zonnepanelen en/of zonnecollectoren	23	7	5	1
* LED als hoofdverlichting	5	3	4	1
* mestscheiding en/of mestverwerking			2	1
* helofytenfilter		2		
<i>Arbeid</i>				
* melkrobot (koeien)	28			
* automatisch voeren/vullen/strooien	6	–	2	5
* voeraanschuiver (koeien)	5			
* ionisatie (pluimvee)		1		
* schoonspuitrobot (varken)			1	

¹ Kalveren, vleesvee en schapen en geiten

SBIR

De SBIR is net als de IDSH een tenderregeling, gericht op de ontwikkeling van integraal duurzame stal- en houderijsystemen. In de SBIR worden de stalontwerpen voortkomend uit de herontwerptrajecten van de Wageningen Universiteit & Research vaak gebruikt in de voorstellen. De innovaties die uit de SBIR voortkomen, kunnen vervolgens weer worden ingepast in de criteria van de Investeringsregeling duurzame stallen.

Bij de SBIR gaat het om een totaalconcept, er wordt naar alle aspecten van een duurzame stal gekeken. Dit betekent ook dat er geen uitsplitsing mogelijk is naar de verschillende onderdelen van het integraal duurzame systeem. De aanvragen worden beoordeeld door een commissie van deskundigen. Er wordt getoetst op een bijdrage de volgende criteria:

- Bijdrage aan integraal duurzame stal – en houderijsystemen en ondernemerschap
  - Dierenwelzijn en diergezondheid
  - Landschappelijke inpassing
  - Milieu (ammoniak, fijn stof, broeikasgassen, geur)
  - Energie (besparing, productie, energieneutrale stal)
- Bijdrage aan technologische kwaliteit en mate van innovatie
- Bijdrage aan Economisch perspectief
- Bijdrage aan de toegevoegde waarde voor de samenleving
- Kwaliteit van de offerte en het project

Bij de tender van 2011 weegt de landschappelijke inpassing zwaarder dan in de tender van 2009.

De SBIR bestaat uit meerdere fasen die een doorlooptijd van een paar jaar vergen. De eerste fase is de ideeënfase. De commissie beoordeelt de ingediende voorstellen en brengt advies uit over de voorstellen die zij waardevol vindt om uit te werken in een haalbaarheidsonderzoek. Uit de openstelling van 2009 hebben 11 van de 32 voorstellen de mogelijkheid gekregen een haalbaarheidsonderzoek uit te werken.

Op basis van de haalbaarheidsonderzoeken maakt de commissie een selectie van projecten met de hoogste scores en de beste integrale aanpak. Deze projecten komen in aanmerking voor fase 2, het toegepaste onderzoek en ontwikkeling. Van de 11 voorstellen uit de openstelling van 2009 zijn begin dit jaar 3 projecten geselecteerd voor fase 2.

De openstelling van 2011 heeft 51 ideeën opgeleverd, welke op 20 december beoordeeld zullen worden door de commissie van deskundigen.

Maatlat duurzame veehouderij (financiering via de MIA/VAMIL)

De MDV is door verbreding van thema's van ammoniak en dierenwelzijn in 2007 naar 6 thema's in 2011 ontwikkeld tot een totaal concept voor een integraal duurzame stal. De thema's zijn:

- ammoniakemissie
- dierenwelzijn
- diergezondheid
- energie
- fijnstof
- bedrijf & omgeving

Een stal kan pas gecertificeerd worden als op alle zes de maatlaten een minimum aantal punten is behaald, met daarbovenop nog een aantal extra punten. Deze extra punten mogen binnen één maatlat, bijvoorbeeld dierenwelzijn, of over meerdere maatlaten gehaald worden. Dit systeem zorgt ervoor dat de gemiddelde scores van alle gecertificeerden altijd een x aantal punten hoger is dan het vereiste aantal per maatlat. Sommige stallen scoren op alle maatlaten ruim boven het vereiste aantal punten, maar veel stallen scoren op een of meer maatlaten net (boven) het minimum. De MDV wordt jaarlijks herzien om actuele ontwikkelingen en innovaties steeds te kunnen opnemen in de maatlaten.

Uit de cijfers van de MDV tot 2009 blijkt dat varkens- en leghennenstallen vooral scoren op ammoniakreductie. Bij melkvee is de aandacht vooral gericht op dierenwelzijn en energie.

De ondernemer kan het MDV-certificaat gebruiken om in aanmerking te komen voor de MIA/VAMIL-regeling. Dat gebeurt in meer dan 95% van de gevallen.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker